

10 / 01 / 2025

Παρουσία

Την Τρίτη 14/01 δε θα γίνει ενημέρωση
Γνώσσα

ασκήσεις από
τις δύο κατηγορίες

Β.Μ. σε 7

10-11 < 2,3

Μαθηκά

Ασκήσεις τετραδίο

Προβλήματα 9, 10
Φωτ. βιβλίο
Υδλκή

Β.Μ. σε 7. 52 (25-26)
Τ.Ε. σε 7. 85-86

Άσκηση 4

Κάνε τις πράξεις

α) $\frac{2}{3} + \frac{3}{4} +$

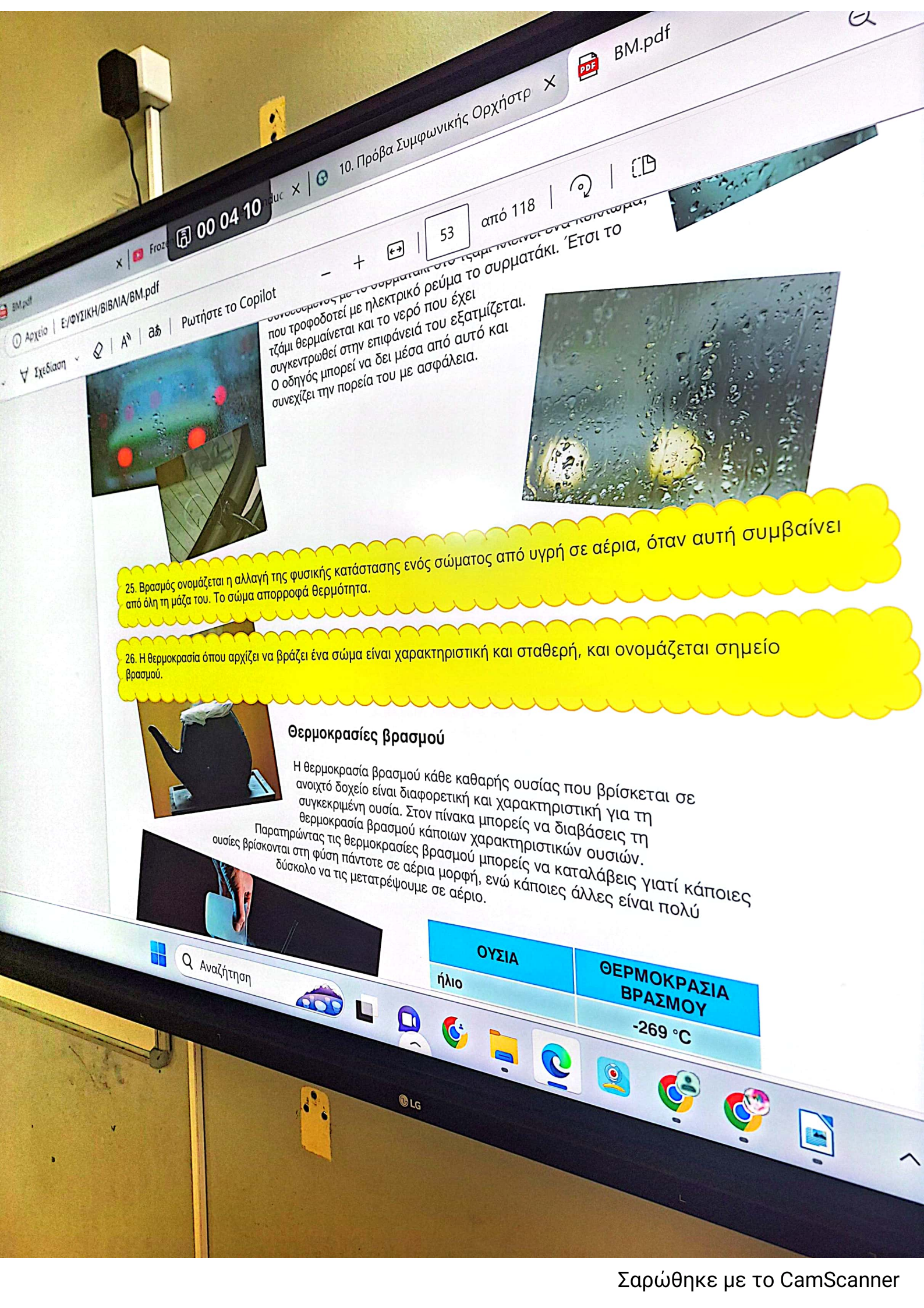
β) $\frac{2}{27} + \frac{1}{18}$

γ) $2 - \frac{1}{3} -$

δ) $1 - \frac{3}{8}$

ε) $\frac{5}{6} + 1 -$

στ) $5 \frac{2}{3} - \frac{1}{2}$

25. Βρασμός ονομάζεται η αλλαγή της φυσικής κατάστασης ενός σώματος από υγρή σε αέρια, όταν αυτή συμβαίνει από όλη τη μάζα του. Το σώμα απορροφά θερμότητα.

26. Η θερμοκρασία όπου αρχίζει να βράζει ένα σώμα είναι χαρακτηριστική και σταθερή, και ονομάζεται σημείο βρασμού.

Θερμοκρασίες βρασμού

Η θερμοκρασία βρασμού κάθε καθαρής ουσίας που βρίσκεται σε ανοιχτό δοχείο είναι διαφορετική και χαρακτηριστική για τη συγκεκριμένη ουσία. Στον πίνακα μπορείς να διαβάσεις τη θερμοκρασία βρασμού κάποιων χαρακτηριστικών ουσιών.

Παρατηρώντας τις θερμοκρασίες βρασμού μπορείς να καταλάβεις γιατί κάποιες ουσίες βρίσκονται στη φύση πάντοτε σε αέρια μορφή, ενώ κάποιες άλλες είναι πολύ δύσκολο να τις μετατρέψουμε σε αέριο.

ΟΥΣΙΑ	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΒΡΑΣΜΟΥ
ήλιο	-269 °C

$$\sigma_2) \leq \frac{2}{3} - \frac{1}{4}$$

Άσκηση 4

Κάθε ως τριφύεις

$$\alpha) \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \frac{7}{6} =$$

$$\beta) \frac{2}{27} + \frac{1}{18} + \frac{5}{6} =$$

$$\gamma) 2 - \frac{1}{3} =$$

$$\delta) 1 - \frac{3}{8} =$$

$$\epsilon) \frac{5}{6} + 1 \frac{1}{3}$$

* Μπορώ να προσθέσω πολλα κλάσματα

π.χ. $\frac{1}{4} + \frac{2}{3} + \frac{1}{12} = \frac{3}{12} + \frac{8}{12} + \frac{1}{12} = \frac{12}{12} = 1$

3	4	12	2	Σ.κ.Π. (4,3,12) = 12
3	2	6	2	
3	1	3	3	
1	1	1		

* Κάθε αρέσιος γράφεται σαν κλάσμα με παρονομαστή το 1

π.χ. $3 - \frac{5}{4} = \frac{3}{1} = \frac{12}{4} - \frac{5}{4} = \frac{7}{4} = 1 \frac{3}{4}$

* Όταν έχω πράξεις με μεικτούς τους κάνω πρώτα κλάσματα

$2 \frac{1}{2} + \frac{3}{5} = \frac{5}{2} + \frac{3}{5} = \frac{25}{10} + \frac{6}{10} = \frac{31}{10} = 3 \frac{1}{10}$

2	5	2 ↓ 10
1	5	5
1	1	

Υ- Ρ- Α- Κ

1. Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσεις τα υποκείμενα:

- ◇ Ο κηπουρός ποτίζει τον κήπο.
- ◇ Να αγαπάτε τους συμμαθητές σας.
- ◇ Ο μανάβης ζυγίζει τα πορτοκάλια.
- ◇ Ο γείτονάς μας έγινε βουλευτής.

2. Στις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσεις τα αντικείμενα:

- ◇ Ο τσαγκάρης διορθώνει τις μπότες.
- ◇ Ο δικηγόρος έλεγε ψέματα.
- ◇ Ο δάσκαλος διορθώνει τα τετράδια.
- ◇ Η Κορίνα μοιάζει της μητέρας της.
- ◇ Τον χτύπησε με πολλή δύναμη στο πρόσωπο.

3. Να κυκλώσεις τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις:

- ◇ Ο Γιάννης εκλέχτηκε πρόεδρος.
- ◇ Ο γείτονάς μας φαίνεται πολύ δραστήριος.
- ◇ Η θεία μου αποδείχτηκε ηρωίδα.
- ◇ Η ερμηνεία του ήταν εξαιρετική.

4. Να βρεις και να γράψεις στη στήλη που πρέπει το υποκείμενο , το ρήμα , το αντικείμενο και το κατηγορούμενο.

- ◇ Να αγαπάτε τους φίλους σας.
- ◇ Η μητέρα μου ράβει τη φούστα.
- ◇ Ο καιρός φαίνεται καλός σήμερα.
- ◇ Δεν επιτρέπονται οι φωνές στην τάξη.
- ◇ Ο πατέρας διορίστηκε δήμαρχος.

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ΡΗΜΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

1. Να υπογραμμίσεις τα συνδετικά ρήματα.

Βρέθηκε από τη νοσοκόμα αναισθητός.

Αγόρασε ένα καινούργιο παλτό.

Η συντροφικότητα και τα κοινά ενδιαφέροντα ενώνουν τους ανθρώπους.

Ο Γιάννης εκλέχτηκε πρόεδρος της τάξης.

Οι δάσκαλοι του σχολείου μας είναι 12.

2. Υπογράμμισε τα υποκείμενα των ρημάτων.

Ο πνιγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται.

Κάποιος από την παρέα ήταν άρρωστος.

Όποιος θέλει μπορεί διοριστεί αναπληρωτής.

Οι εξεταζόμενοι φαίνονται αγχωμένοι.

Τον χειροτόνησαν ιερέα.

3. Υπογράμμισε τα κατηγορούμενα.

Η δασκάλα φαινόταν εξαντλημένη.

Το δαχτυλίδι μου είναι χρυσό.

Ο παππούς μου διετέλεσε κοινοτάρχης.

Το σπίτι μου είναι άνω κάτω

Η Ελλάδα ανακηρύχθηκε ανεξάρτητος κράτος.

Το αύριο είναι άγνωστο.

Το παιδάκι ονομάζεται Σωτήριος.

4. Κάνε σύνταξη

Προς το βουνό το έδαφος γίνεται ανώμαλο.

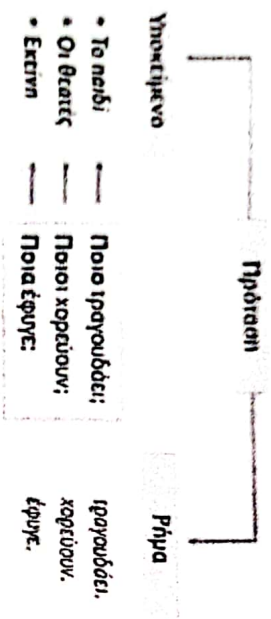
Οι άνθρωποι αυτοί αποδείχθηκαν σωτήρες του έθνους

Ο αδερφός μου φαινόταν πολύ ταλαιπωρημένος.

Το πλήρωμα του ελικόπτερου λογαριάζεται για χαμένο.

➤ Το υποκείμενο του ρήματος -

- Υποκείμενο είναι η λέξη που φανερώσει ποιος ενεργεί (κάνει αυτό που δηλώνει το ρήμα), ποιος παθαίνει αυτό που δηλώνει το ρήμα, ποιος είναι και η ποιος βρίσκεται στην κατάσταση που δηλώνει το ρήμα. Επομένως, για να βρούμε το υποκείμενο του ρήματος πωτάμε ποιος / ποιοι κάνει / κάνουν, παθαίνει / παθαίνουν κ.λπ. αυτό που δηλώνει το ρήμα της πρότασης. Για παράδειγμα:

- Οι ποσότητες του υποκειμένου είναι πολλές, καθώς ως υποκείμενο ενός ρήματος μπορούν να μπουν διάφορα μέτρα του λόγου. Έτσι, το υποκείμενο μπορεί να είναι:

- α) ουσιαστικό (κείμενο ή κοινό όνομα)
Ο Θανάσιος διαβάζει πολλά βιβλία.
Ο αδελφός ψαρεύει δύνατα.
- β) αντωνυμία (προσωπική ή άλλη)
Εγώ δε θα έρθω μαζί σας.
Κανείς δεν ήρθε μαζί μας.
- γ) επίθετο ή μετοχή (κλίση) με άρθρο σε θέση ουσιαστικού
Οι κακοί τιμωρούνται.
Οι εργαζόμενοι θα κάνουν απεργία.
- δ) άλλο μέρος του λόγου ή φράση με άρθρο
Το «εγώ» είναι ρήμα.
Το ότι ανέλαβε δεν εξηγείται.
- ε) δευτερεύουσα αναφορική πρόταση (αυτές που αρχίζουν με τα όποιος, όσος κ.ά.)
Όσοι δε θέλει να μην έρθει.
Όσοι κάνουν φασαρία θα τιμωρηθούν.
- στ) δευτερεύουσα πρόταση που αρχίζει με το να ή το ότι, όταν το ρήμα της πρότασης είναι αρκόσιο
Δεν επιτρέπεται να κανιζέτε εδώ.
Θαίρεται ότι θα βρέξει σήμερα.
Πρέπει να διαβάζεις περισσότερο.

Απόσπασμα αναφέρεται τα ρήματα που βρίσκονται πάντα στο γ' ενικό πρόσωπο και δεν έχουν συνηγορημένο πρόσωπο ή πρόσημο ως υποκείμενο. Συνδυασμένα αρκόσινα ρήματα είναι τα ηγέ-
ται, φαίνεται, ηδονείται, νοιάζει, ενδιαφέρει, ισορροπεί, λήγει, ακούγεται, μπορεί, υποβιβάζεται κ.ά. Για
το υποκείμενο αυτών των ρημάτων βλ. και σελ. 228-230, 350-352 του βιβλίου αυτού.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΕΛΕΓΧΟΝΤΕΣ

ΕΛΕΓΧΟΝΤΕΣ

Παρατηρήσεις

- Ένα ρήμα μπορεί να έχει περισσότερα από ένα υποκείμενα, οπότε μπαίνει στον πληθυντικό αριθμό και στο επικρατέστερο πρόσωπο (επικρατέστερο είναι το α' πρόσωπο από τα άλλα δύο, ενώ το β' πρόσωπο είναι επικρατέστερο από το γ').

π.χ. Εγώ, εσύ και η Μαρία θα καθίσαμε μαζί.

Εσύ και η Μαρία θα πήτε εκδρομή;

- Το υποκείμενο ενός ρήματος παραλείπεται (δεν αναφέρεται στην πρόταση) όταν:

- α) η πρόταση για την προσωπική αντωνυμία (εγώ, εσύ, αυτός, -ή, -ό / εκεί, εκεί, αυτοί, -ές, -ές), επειδή εν-
νοείται εύκολα.

π.χ. Θα φύγω αμέσως. (εννοείται εγώ)

Μην αφήσετε να γυρίσετε. (εννοείται εσείς)

- β) εννοείται εύκολα από τις υπολοίπες λέξεις του κειμε-
νου (από τα συμπροσώπων).

π.χ. Ο τραγουδιστής μπαίνει στη σκηνή. Ακούεται το μικρόφωνο. (εννοείται ο τραγουδιστής)

Προσέκουμε

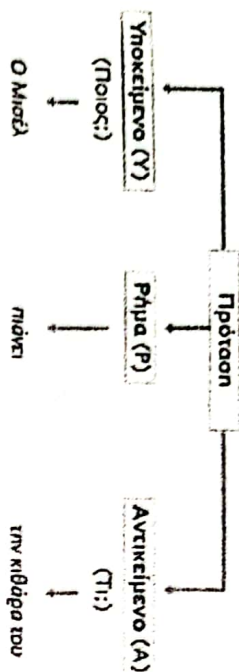
Το υποκείμενο ενός ρήματος, όταν εί-
ναι κλιτικό μέρος του λόγου (ουσιαστικό,
αντωνυμία, επίθετο κ.λπ.) βρίσκεται ή
εννοείται πάντα σε πτώση ονομαστι-
κή (ενικού ή πληθυντικού αριθμού).

π.χ. Ο αδελφός μου δεν είναι εδώ.

Οι θεατές χειροκροτούσαν ενθου-
σιασμένα.

➤ Το αντικείμενο του ρήματος

- Στην πρόταση του κειμένου του Βιβλίου του Μαθητή Ο Μισέλ παίζει την κιθάρα του. Εκτός από το ρήμα (*παίζει*) και το υποκείμενό του (Ο Μισέλ), υπάρχει μία ακόμη λέξη (την *κιθάρα*), η οποία δείχνει, δηλώνει, τι είναι αυτό που παίζει ο Μισέλ. Η λέξη αυτή, λοιπόν, είναι το **αντικείμενο** του ρήματος. Έχουμε δηλαδή:

- Πώς βρίσκουμε το αντικείμενο ενός ρήματος

Για να βρούμε το αντικείμενο ενός ρήματος, κάνουμε την ερώτηση τι (ή ποιον).

Για παράδειγμα:

Ο Γιάννης διαβάζει το γράμμα.

↓

Ερώτηση: Τι διαβάζει;

↓

Απάντηση: το γράμμα → αντικείμενο.

Αντικείμενο είναι η λέξη που δηλώνει το πρόσωπο, το ζώο ή το πράγμα στο οποίο παύεται (μεταβαίνει) η ενέργεια του ρήματος της πρότασης. Είναι το αντικείμενο αποτελεί συμπλήρωμα της έννοιας του ρήματος.

- Οι μορφές του αντικείμενου είναι πολλές, καθώς ως αντικείμενο ενός ρήματος μπορούν να μπουν διάφορα μέρη του λόγου. Είναι, το αντικείμενο μπορεί να είναι:

- ουσιαστικό** (κλίριο ή κοινό όνομα)
Είδα χθες τον Γιάννη.
Ο γεωγράφος οργάνωσε το χωράφι.
- αντωνυμία** (προσωπική ή άλλη)
Τον χτύπησε δυνατά. (= αυτόν)
Δεν είδα κανέναν.
- επιθετο ή μετοχή** (κλίτη) με άρθρο σε θέση ουσιαστικού
Να φοβάσαι τους κακούς.
Να βοηθάς τους δυστυχισμένους.
- άλλο μέρος του λόγου ή φράση με άρθρο** (το)
Ρώτησε το πού και πώς.
- φράση με πρόθεση** (εμπρόθετο αντικείμενο)
Ο Νίκος μοιάζει με τον πατέρα του.
(= του πατέρα του)
Μην ληστέ με τους ληστές τους.
- δευτερεύουσα πρόταση** (βλ. μερικές φορές γι' αυτές στις σελ. 228-230)
Δε θέλω να έρθει μαζί μας.
Δεν είναι πού θα πάει.
Ελπίζω ότι δε φοβάται.

➤ Μεταβατικά και αμετάβατα ρήματα – Μονόπρωτα και διπρόσωπα ρήματα

- Πρέπει να γνωρίζουμε ότι δε χρειάζονται όλα τα ρήματα αντικείμενο ως συμπλήρωμα του νοήματός τους. Είναι, ανάλογα με το αν παίρνουν ή όχι αντικείμενο, τα ρήματα χωρίζονται σε:

- Μεταβατικά** → είναι τα ρήματα που δέχονται αντικείμενο
Σβήνω τα φώτα. (Τι σβήνω; → τα φώτα [αντικ.]. Άρα το σβήνω είναι μεταβατικό.)
- Αμετάβατα** → είναι τα ρήματα που δε δέχονται αντικείμενο
Συνήθως κοιμάμαι νωρίς. (Τι κοιμάμαι; → Δεν υπάρχει αντανάκλαση, οπότε το κοιμάμαι είναι αμετάβατο.)

Ρήματα και μεταβατικά και αμετάβατα

Υπάρχουν κτήρια ρήματα που μπορεί να χρησιμοποιούνται είτε ως μεταβατικά και είτε ως αμετάβατα.

π.χ. Το παιδί διαβάζει πολλά ιστορικά βιβλία. (Το ρ. διαβάζει έχει αντικείμενο [βιβλία], οπότε είναι μεταβατικό.)

Το παιδί διαβάζει πολύ. (Το ρ. διαβάζει εδώ δεν έχει αντικείμενο, οπότε είναι αμετάβατο.)

- Τα μεταβατικά ρήματα, ανάλογα με το αν δέχονται ένα ή δύο αντικείμενα, χωρίζονται με τη σειρά τους σε δύο κατηγορίες:

- Μονόπρωτα** → είναι τα ρήματα που δέχονται ένα αντικείμενο σε αιτιατική (συνήθως) ή γενική (σπανιότερα) πτώση
(γενική)
- Διπρόσωπα** → είναι τα ρήματα που δέχονται δύο αντικείμενα, που βρίσκονται:
– και τα δύο σε αιτιατική
– το ένα σε γενική και το άλλο σε αιτιατική

- Έχτισε τον τοίχο. (αιτιατική)
- Ο Γιάννης μοιάζει του πατέρα του. (γενική)
- Τους δάσκεις χρήματα.
- Διδάσκει το παιδί μουσική.
- Δώσε μου το βιβλίο.
- Του έστειλα γράμμα.

Άμεσο και έμμεσο αντικείμενο

Από τα δύο αντικείμενα που δέχεται ένα διπρόσωπο ρήμα, το ένα λέγεται άμεσο (γιατί σ' αυτό μεταβαίνει άμεσα η ενέργεια του ρήματος), ενώ το άλλο έμμεσο (γιατί σ' αυτό μεταβαίνει έμμεσα η ενέργεια του ρήματος). Μπορούμε να ξεχωρίσουμε εύκολα το άμεσο από το έμμεσο αντικείμενο ενός διπρόσωπου ρήματος, αν γνωρίζουμε ότι έμμεσο είναι αυτό που μπορεί να αντικατασταθεί με εμπρόθετο αντικείμενο (αντικείμενο που να συνοδεύεται από πρόθεση, συνήθως σε ή με).

π.χ. Διδάσκει τον μαθητή μουσική. (τον μαθητή [= στον μαθητή]: έμμεσο, μουσική: άμεσο)

Δώσε μου το βιβλίο. (μου [= σ' εμένα]: έμμεσο, το βιβλίο: άμεσο)

Συνήθως ως έμμεσο αντικείμενα στα διπρόσωπα ρήματα χρησιμοποιούνται οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας (μου, σου, του, της / μας, σας, τους).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΠΡΟΤΕΧΟΥΜΕ

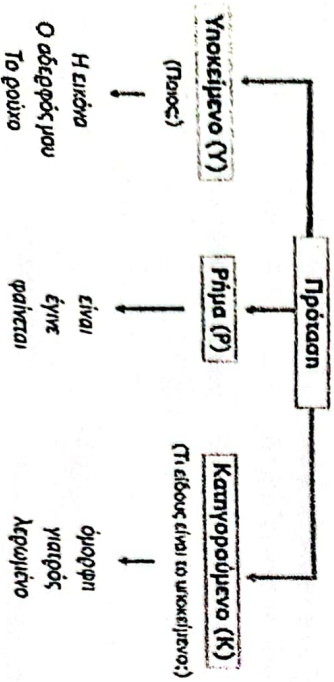
- **Ρήματα** λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν πως ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα είτε ενεργεί (κάνει κάτι) είτε παθαίνει κάτι είτε έχει μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό (είναι κάτι) είτε βρίσκεται σε μια κατάσταση.
- **Ο πατέρας αγνώσκει το χωράφι.** (κάνει κάτι)
Ο πατέρας παγώθηκε. (παθαίνει κάτι)
Ο πατέρας είναι γερός. (έχει μια ιδιότητα, είναι κάτι)
- **Ο πατέρας βρίσκεται.** (βρίσκεται σε μια κατάσταση)
- Το ρήμα είναι το πιο βασικό στοιχείο μιας πρότασης - πράγμα που σημαίνει ότι χωρίς ρήμα δε σχηματίζεται πρόταση ή ότι μια πρόταση, για να είναι σωστή, πρέπει οπωσδήποτε να έχει ρήμα.
- Παρά το ρήμα είναι το πιο βασικό στοιχείο μιας πρότασης, υπάρχει περίπτωση να έχουμε πρόταση χωρίς ρήμα. Σε μια τέτοια πρόταση, που ονομάζεται **ελλειπτική**, το ρήμα λείπει επειδή εννοείται εύκολα από το συνολικό νόημα της φράσης.
 π.χ. **Δουλή, έτοιμος.** (εννοείται το ρήμα είναι)

Τα συνδυαστικά ρήματα και το κατηγορούμενο

- Είναι από το μεταβατικό και τα αμετάβατα ρήματα, υπάρχει στη γλώσσα μας και μια ακόμη ιδιότητα κατηγορία ρημάτων, τα οποία δε χρειάζονται αντικείμενο ως συμπληρωμα της έννοιάς τους, αλλά συνδέουν το υποκείμενό τους με μια άλλη λέξη που δηλώνει ποια ιδιότητα, ποιο χαρακτηριστικό έχει το υποκείμενο ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται. Τα ρήματα αυτά ονομάζονται **συνδυαστικά** και η λέξη που φανερώνει ότι το υποκείμενο έχει μια ιδιότητα ή ένα χαρακτηριστικό ή βρίσκεται σε μια κατάσταση ονομάζεται **κατηγορούμενο**.

- Τα κυριότερα συνδυαστικά ρήματα της γλώσσας μας είναι το **είναι** και το **γίνονται**. ενώ ως συνδυαστικά χρησιμοποιούνται συχνά και άλλα ρήματα, όπως τα **φαίνεται**, **λέγεται**, **βρίσκεται**, **καλούμαι**, **ονομάζομαι**, **βγαड़ομαι**, **αποδεικνύομαι**, **παρουσιάζομαι**, **συναρμολογώμαι**, **ελέγχομαι**, **διορίζομαι** κ.ά.

Είτσι, με τα ρήματα αυτά σχηματίζονται προτάσεις που έχουν την εξής μορφή:

- Οι μορφές του κατηγορούμενου, όπως ανόλογα και του υποκείμενου και του αντικείμενου, που είδαμε στο προηγούμενο μάθημα (σελ. 218-219 και 220), είναι πολλές, καθώς ως κατηγορούμενο μπορούν επίσης να μπουν διάφορα μέρη του λόγου. Έτσι, το κατηγορούμενο μπορεί να είναι:

α) ουσιαστικό	Ο πατέρας μου είναι δάσκαλος .
β) επίθετο	Η Ελένη είναι πολύ εγερτική .
γ) κλιτή μετοχή	Η μητέρα φαίνεται πολύ κουρασμένη και ενεργημένη .
δ) αριθμητικό (με ή χωρίς άρθρο)	Τα Ευαγγέλια είναι τέσσερα .
ε) επίρρημα	Το σπίτι είναι άνω κάτω . (= ανόργανο) .
στ) φράση με πρόθεση (από / με + αιτιατική, για + ονομαστική)	Το δακτυλίδι είναι από ασήμι . (= ασημένιο) Αυτός περνάει για σπουδαίος .
ζ) διαπρεπύουσα πρόταση (οπίσθια)	Η εμφάνισή του ήταν να τον λυνάσαι .

• ΠΡΟΣΟΧΗ

Το κατηγορούμενο βρίσκεται στην ίδια πύση με το υποκείμενο του συνδυαστικού ρήματος, δηλαδή σε ονομαστική.

π.χ. Ο Γιάωνης είναι γιατρός. (υποκ.: Ο Γιάωνης [ονομαστική])

Αν μάλιστα το κατηγορούμενο είναι επίθετο ή μετοχή, τότε βρίσκεται και στο ίδιο γένος και στον ίδιο αριθμό με το υποκείμενο.

π.χ. Ο Γιάωνης είναι **καλόκαρδος**. (υποκ.: Ο Γιάωνης [ονομαστική, αρσ. γένος, ενικός αριθμός])

αριθμός] - κατηγορία: καλόκαρδος [ονομαστική, αρσ. γένος, ενικός αριθμός])